

Febelgra
united in
graphics

n°08

FIRST

sep 2023

Maandelijks tijdschrift van de federatie van de Belgische grafische industrie vzw

IMPRESSION

De Indrukmakers

.....

Protocolakkoord PC130

editie

3

Edito

4-5-6

Protocolakkoord PC130

7

Voorlopige nee voor de ja/ja-sticker

8-9

Hier zijn De Indrukmakers

10

Werkhervattingspremie voor werkgevers

11

Nieuwe leden: Envelnor Export & Handley

12-13

Verkoop met verlies

13

Nieuwe aanmaningsregels

14

Vraag van de maand: waarde van een bestelbon

15

Activiteitenkalender najaar

16-17

Update cijfers

18

Snel nieuws

19

Papier in de kijker: BalanceSilk

20

Partners in Creativity

First Impression is het maandelijks tijdschrift van de federatie van de Belgische grafische industrie vzw
www.febelgra.be
 Volg ons op sociale media:

www.linkedin.com/company/febelgra
www.facebook.com/febelgra
www.instagram.com/febelgra
www.twitter.com/febelgra

Redactie Kelly De Meuter - Kelly Ciancimino - Marisa Bortolin - Marc Vandenbroucke - Jeroen Van Eetvelde

Adres Febelgra vzw, Marsveldplein 2, 1050 Brussel - T + 32 2 680 06 68 - info@febelgra.be

Drukwerk Antilope De Bie Printing

V.U. Marc Vandenbroucke, Marsveldplein 2, 1050 Brussel - Lid van Unie van de Uitgevers van de periodieke pers vzw

VOORWOORD

EN WE GAAN (WEER) VAN START

Marc Vandenbroucke – General Manager

Hopelijk heeft iedereen ondertussen een deugddoende vakantie achter de rug. Sommigen houden die misschien nog tegood.

Hoe dan ook, de komkommertijd is voorbij en velen in de sector stevenen af op het belangrijkste kwartaal van het jaar. Wij duimen dat dit voor allen traditioneel een drukke periode wordt. Echt stabiel kon de eerste jaarhelft immers niet genoemd worden.

Enkele recente bedreigingen voor de sector zijn ondertussen – weliswaar voorlopig - afgewend. Zoals de intentie van de Vlaamse regering

om een ja/ja-sticker in te voeren en deze van de federale regering om de 6% btw-tarief van diverse grafische producten op te trekken naar 9%. In beide gevallen kunnen we geen afstel melden, maar wél uitstel.

Inmiddels zijn we samen met onze partners écht van start gegaan met de Indrukmakers (pag. 8). Maandag 21 augustus werd de TV infomercial losgelaten op het grote publiek en deze zal einde dit jaar herhaald worden. Hiermee moet onze pro-
printbeweging naamsbekendheid verwerven. Want inderdaad, zowel de consument, de arbeidsmarkt, onze

zakenpartners als de overheden, moeten bewust zijn van de waarde van onze sector. In 2024 rollen we meerdere en andere campagnes uit om jullie producten in de kijker te zetten.

Verder kan ik enkel oproepen maximaal onze toolkit te gebruiken om er voor De Indrukmakers te zijn en jullie bedrijf ook als dusdanig te promoten. Samen moeten en zullen wij hiermee succes boeken. Bezoek zeker ook even www.indrukmakers.eu. Samen maken we méér Indruk.

Sociaal overleg 2023-2024 Protocolakkoord PC 130

Net zoals bij vorig sociaal overleg richtte Febelgra ook dit jaar een Sociale Commissie op samengesteld uit enkele leden-bedrijven, Kelly Ciancimino en Marc Vandenbroucke.

Wij danken onze leden van harte voor hun inzet, hun input en de kostbare tijd dat zij in deze commissie hebben gestoken.

Protocolakkoord

Op 12.07.2023 hebben de sociale partners van het PC 130 een protocolakkoord bereikt voor 2023-2024. Dat protocolakkoord werd bereikt op de derde vergadering en na vele uren onderhandeling. Zoals in vele sectoren verliepen ook de onderhandelingen binnen onze sector moeizaam, doch met een constructieve mindset. De regering heeft ons ook deze keer niet geholpen. Er werd een loonnorm van 0% opgelegd, maar anderzijds werd ruimte gecreëerd voor een 'koopkrachtpremie'. Geen gelukkige benaming en bovendien koppelde men hier criteria aan van 'hoge' en 'uitzonderlijke' winsten, die niet verder werden gedefinieerd. Een vrijgeleide dus voor de vakbonden die wijze van spreken één euro als 'hoge winst' gaan beschouwen. Desalniettemin deden wij er alles aan om een haalbaar en evenwichtig akkoord te bereiken.

Op het ogenblik dat dit artikel geschreven wordt hebben wij van onze sociale commissie, noch de vakbonden van hun achterban, geen mandaat gekregen om dit protocolakkoord te finaliseren. Dit kan dus nog aan eventuele wijzigingen onderhevig zijn. Volgens planning wordt dit akkoord omgezet in cao-teksten op het paritair comité van 21 september 2023.

Overzicht

1

Koopkracht

Koopkrachtpremie

Werkgevers kennen een koopkrachtpremie toe aan hun arbeiders indien zij in 2022 'hoge' of 'uitzonderlijk hoge winsten' hebben geboekt.

Een onderneming heeft 'hoge winsten' behaald als de bedrijfswinst (code 9901 in de jaarrekening) groter is dan 8.500 EUR per FTE (code 1003 in de jaarrekening).

Bij hoge winsten ontvangt de werknemer een koopkrachtpremie van 125 EUR.

Als de bedrijfswinst (code 9901 in de jaarrekening) groter is dan 20.000 EUR per FTE (code 1003 in de jaarrekening), heeft de onderneming 'uitzonderlijk hoge winsten' behaald.

In dat geval heeft de werknemer recht op een koopkrachtpremie van 225 EUR.

Toekenningsvoorwaarden van de koopkrachtpremie:

- Betaalbaar in de maand december 2023 aan alle werknemers in dienst op 01.12.2023.
- Referteperiode: 01.12.2022 t.e.m. 30.11.2023.
- Voor werknemers in dienst na 01.12.2022 wordt de koopkrachtpremie pro rata temporis de maanden tewerkstelling tijdens de referteperiode toegekend.
- Deeltijdse werknemers: krijgen de koopkrachtpremie pro rata temporis het arbeidsregime tijdens de referteperiode.
- Gelijktellingsregels zijn dezelfde als voor de eindejaarspremie.
- Op ondernemingsniveau kan beslist worden een hogere koopkrachtpremie toe te kennen.

Maaltijdcheques

Op 01.10.2019 werd het patronaal aandeel van de werkgever voor het laatst verhoogd met 0,50 EUR. Vanaf 01.01.2024 verhoogt de werkgeversbijdrage met 0,50 EUR waardoor de nieuwe nominale waarde van de maaltijdcheque 4,25 EUR zal bedragen, samengesteld uit een patronaal aandeel van 3,16 EUR en een persoonlijk aandeel van 1,09 EUR. Indien de maximale nominale waarde van 8 EUR reeds bereikt is, kent de werkgever een gelijkwaardig voordeel toe.

2

Eindeloopbaan & tijdskrediet**Stelsel van werkloosheid met bedrijfstoeslag (SWT)**

- Algemeen stelsel

Deze blijft onveranderd tot 30.06.2025. Dat betekent dat elke ontslagen werknemer vanaf 62 jaar met 40 jaar beroepsverleden in het algemeen stelsel kan stappen.

In 2023 bedraagt het vereiste beroepsverleden voor vrouwen 39 jaar. Vanaf 2024 wordt deze ook naar 40 jaar beroepsverleden opgetrokken.

- Specifieke stelsels

De sociale partners hebben ingetekend op alle specifieke stelsels van 01.07.2023 tot 30.06.2025:

Er werd ook ingetekend op CAO 166 en 167 van de NAR met betrekking tot de voorwaarden voor de toekenning van de vrijstelling van verplichting van aangepaste beschikbaarheid van de SWT'ers.

Landingsbanen

Mogelijkheid om vanaf 55 jaar tijdskrediet landingsbanen op te nemen voor de periode van 01.07.2023 t.e.m. 30.06.2025.

3

Fietsvergoeding

Vanaf 01.01.2024 bedraagt de fietsvergoeding 0,23 EUR /km heen en terug met een maximum van 40km/ arbeidsdag (9,20 EUR).

4

Interim

Gelijkstelling van de interimperiode voorafgaand aan een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde duur voor wat volgt:

- Anciënniteitsverlof
- Extralegaal verlof
- Eindejaarspremie
- Loontraject

5

Loonindexering

Vanaf 01.01.2025 zal de loonindexatie tweemaal per jaar op vaste tijdstippen (01.01 en 01.07) plaatsvinden op basis van de reële evolutie van het afgevlakte indexcijfer. Bij negatieve

inflatie worden de lonen niet verlaagd maar wordt ze in rekening gebracht van volgende positieve index. Verdere uitwerking hiervan volgt.

6

Vrijwillig outplacement

Verhoging van de uren vrijwillig outplacement naar 30 uren. Deze regeling verkort traject geldt voor de ontslagen arbeiders die niet in aanmerking komen voor de algemene of bijzondere regeling outplacement en wordt gefinancierd door het Febelgra Fonds.

7

RSZ-verlaging patronale lasten

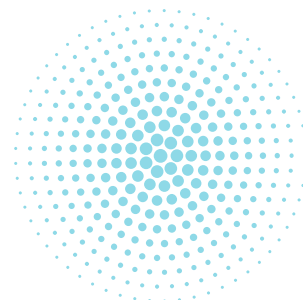
Voor de derde maal wordt deze CAO verlengd om ondernemingen te steunen tijdens deze - nog steeds - moeilijke periode.

Van 01.01.2024 tot 31.12.2026 betekent de patronale verlaging voor jou als werkgever:

- 0,3% i.p.v. 0,6% voor ondernemingen < 10 werknemers
- 0,6% i.p.v. 1,25% voor ondernemingen > 10 werknemers

Van zodra deze akkoorden definitief goedgekeurd worden, organiseert Febelgra een webinar waarin wij jullie bovenstaande punten uitgebreid zullen toelichten.

STELSEL	BEROEPSVERLEDEN	MINIMUMLEEF TIJD
20 jaar gewerkt in regeling zwaar beroep of nachtarbeid	33 jaar	60 jaar
Zwaar beroep	35 jaar	60 jaar
Lange loopbanen	40 jaar	60 jaar
Onderneming erkend als onderneming in moeilijkheden of onderneming in herstructurering	/	60 jaar
Mindervalide werknemers of werknemers met ernstige lichamelijke problemen	35 jaar	58 jaar

Vragen?

contacteer

kelly.ciancimino@febelgra.be

ACTUA

Voorlopige nee voor de ja/ja-sticker

Jullie hebben mogelijk het positieve nieuws al kunnen vernemen via onze nieuwsbrief en onze website.

De invoering van de ja/ja-sticker wordt voorlopig uitgesteld. Er was kort sprake van de mogelijkheid dat de Vlaamse regering de ja/ja-stickerregeling zou opnemen in Vlarema 9⁽¹⁾, met een startdatum van 1 januari 2025. Gelukkig is dit scenario vermeden.

Bij het vernemen van de intentie van Vlaamse Regering om op korte termijn dergelijke drastische maatregel te nemen, heeft Febelgra, samen met een reeks andere belanghebbende partijen, een dossier overgemaakt aan het kabinet van minister Demir met (opnieuw) alle argumenten inzake het belang voor de lokale economie, de tewerkstelling, het sociaal-cultureel leven, enz... Eveneens werd er erop gewezen dat deze beslissing zou genomen worden zonder enig overleg met de sector én zonder onderbouwde effectberekening. Dit was en is onaanvaardbaar.

Het doet ons genoeg dat deze oproep werd gehoord. Op vrijdag 7 juli laatstleden werd de tekst van Vlarema 9 voor een tweede maal en finaal goedgekeurd door de Vlaamse regering. Hierin werd het voorstel om de ja/ja-sticker in te voeren uiteindelijk niet weerhouden. Dat is dus goed nieuws voor al wie actief is met ongeadresseerd drukwerk.

Evenwel is er een 'maar': volgens onze informatie denken wij dat het hier gaat om een (belangrijk) uitstel, maar geen afstel. De intentie blijft om de ja/ja-sticker in te voeren in Vlarema 10. Dit laatste betekent dat de huidige reglementering in normale omstandigheden minstens twee jaar ongewijzigd blijft.

Intergraf heeft in samenwerking met FEDMA een standpuntnota opgesteld waarin alle argumenten staan vermeld die kunnen worden gebruikt ter verdediging van doordrops op lokaal of nationaal

niveau. Het standpunt is op verzoek beschikbaar. Het wordt gesteund door 22 verenigingen in de keten van gedrukte reclame. Het is niet bedoeld voor publieke verspreiding.

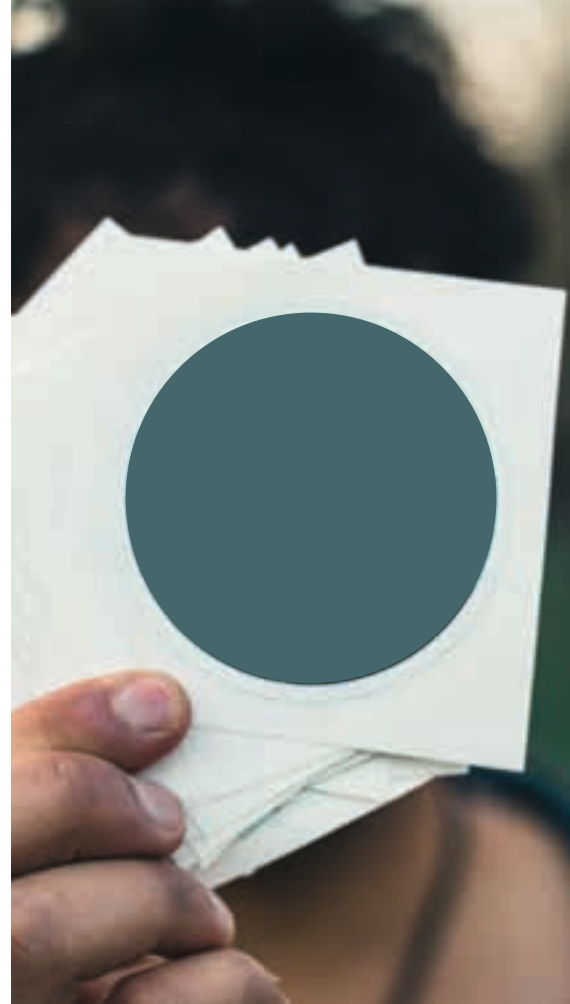
Wij zullen de komende tijd dit dossier dan ook blijven opvolgen en documenteren; ook in functie van de verkiezingen 2024.

Vragen?

contacteer
marc.vandenbroucke@febelgra.be

(1) 'Vlarema 9' is het Vlaams reglement voor duurzaam beheer van materiaalringlopen en afvalstoffen; versie 9

Hoe zit het bij onze burenen?

Nederland

Nederlandse brancheorganisaties hebben een officiële klacht ingediend bij de Europese Commissie om duidelijkheid te verkrijgen over de overeenstemming van lokale wetgeving met de Europese regelgeving. Onlangs heeft de Commissie verhelderd dat deze wetgeving niet valt onder het toepassingsbereik van de UCPD (Unfair Commercial Practices Directive) wanneer het beoogde doel milieubescherming is. Daarnaast heeft het Hof van Justitie beslist dat de besluitvorming hieromtrent in handen van nationale autoriteiten ligt. De Commissie heeft tevens verklaard dat er in deze specifieke situatie geen grensoverschrijdende effecten op de handel zijn, noch enige schending van fundamentele rechten en bijgevolg de zaak gesloten.

Frankrijk

Het experiment met de 'ja-sticker' ('oui pub') is nog steeds gaande in verschillende regio's van Frankrijk. In juni 2023 heeft het Franse agentschap voor milieubescherming gerapporteerd dat de sticker op diverse manieren in deze gebieden is geïmplementeerd. Het plakpercentage varieert tussen de 20% en 30% in acht van deze regio's, terwijl het in vijf andere regio's lager is dan 10%. Het agentschap heeft tevens opgemerkt dat er een dalende trend is in de hoeveelheid gedrukt reclamemateriaal dat wordt aangetroffen in het ingezamelde en verwerkte papierafval. Het experiment loopt tot mei 2025.

DE INDRUKMAKERS

DRUK MAAKT INDRUK

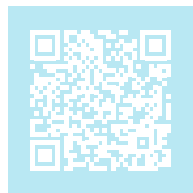
Hier zijn De Indrukmakers

Het is gebeurd! Maandag 21 augustus werden De Indrukmakers voorgesteld aan het grote publiek. We gingen van start met een indrukwekkende kortfilm, die werd gevolgd door een uitgebreide printcampagne en online advertenties. Kon jij de Indrukmakers al spotten?

De missie van deze pro-printbeweging ken je ondertussen wel al: 11 miljoen Belgen weer en meer printgezind maken. **Beginnen deden we met een spraakmakende kortfilm die op alle VTM- en RTL-zenders werd uitgezonden tussen 21 augustus en 3 september.**

De emotionele spot van 90 seconden volgt Luna, een 16-jarige wielrenster. Ze is verknocht aan haar smartphone, maar niet om de reden die je denkt. Ze luistert namelijk elke dag naar een speciaal berichtje op haar voicemail.

Tot ze de voicemail per ongeluk wist ... In de film is een subtiele, maar onuitwisbare rol voor print weggelegd. Krijg je er ook niet genoeg van? Bekijk de televisiespot hieronder.

Deze boodschap werd versterkt met een uitgebreide printcampagne in kranten en weekbladen van DPG Media, Mediahuis en Roularta zoals De Morgen, De Standaard, Het Laatste Nieuws, Humo,.... Om de actie wat bekendheid te geven, schakelden we de hulp in van enkele BV's. Leen Dendievel, Willy Sommers en Gio Kemper hadden immers ook een indrukwekkende boodschap om te drukken.

Uiteraard kunnen we ook de online kanalen niet vergeten. De Indrukmakers zal je ook zien verschijnen in online advertenties, banners en op sociale media. Deze zullen lopen tot eind december.

Daarna zal de kortfilm opnieuw te zien zijn op televisie en in printadvertenties. Er zullen dan ook enkele Waalse bekendheden verschijnen in Franstalige printmedia. Zo zorgen we ervoor dat iedereen ons leert kennen.

Vereeuwig jouw boodschap

Aan de kortfilm hangt ook een activatie vast. Net zoals Luna in de kortfilm heeft iedereen wel een boodschap of bericht dat je nooit meer wil wissen of missen. Daarom kan je op indrukmakers.eu zelf een bericht laten vereeuwigen. De Indrukmakers drukken je bericht gratis op een kwalitatieve A4-poster en sturen hem naar je op met de post. Hebben jij, je familie en vrienden al een boodschap ingestuurd? **Doe het nu op indrukmakers.eu.**

Een blijvende indruk

De kortfilm en activatie zijn nog maar de eerste stap in de grootschalige en langdurige campagne waarmee De Indrukmakers het grote publiek willen bereiken. De huidige activatie werd nog maar net gelanceerd, maar we zijn al volop het vervolg aan het plannen. Het belooft een langere campagne te worden met meerdere originele acties en activiteiten. Wat dacht je van een expositie met al jullie leuke boodschappen en spreuken? Of een apotheek en supermarkt zonder print? Ook een B2B Academy en duurzaamheidsacties staan op de planning. We gaan de indrukwekkende impact van drukwerk tonen én doen beleven. De Indrukmakers are here to stay!

Word ook een Indrukmaker

Jullie maken elke dag al geweldige indruk. Maar we geloven dat we de grootste impact kunnen creëren als jullie jullie schouders mee zetten onder deze campagne. Als leden krijgen jullie ook exclusief de mogelijkheid om hieraan bij te dragen. Als alles goed ging, hebben jullie de toolkit ontvangen met al het nodige communicatiemateriaal (brand identity, powerpointslides, social media posts,...). Laat het ons zeker weten mocht dit niet het geval zijn. We hopen dat jullie samen met ons de boodschap helpen verspreiden. Samen maken we van deze campagne een succes!

Wil jij graag extra visibiliteit? Als partner kan je onze indrukwekkende campagne helpen realiseren door het aanleveren of drukken van campagnematerialen. Laat het ons weten en surf mee op onze campagnewave.

Follow, like & share

Mocht het nog niet het geval zijn, volg ons dan zeker op LinkedIn, Instagram & Facebook. Wij zullen geregeld content posten. Fijn dat jullie ons wat liefde geven en de berichten delen met jullie professioneel en persoonlijk netwerk. Post zeker ook jullie realisaties en verhalen met #DeIndrukmakers. Zo zorgen we voor een tsunami aan indrukwekkende posts.

Vragen of ideeën? Mail ons op redactie@indrukmakers.eu

Samen maken we indruk!

We zijn nu al enorm trots op ons netwerk van Indrukmakers. Jullie deelden alvast enthousiast mee tijdens de lancering. We kunnen dit alleen maar toejuichen en hopen dat jullie dit blijven doen. Samen maken we het meeste indruk!

Een greep uit de vele posts op sociale media:

Werkhervattingspremie voor werkgevers

Heb je een werknemer die na minstens één jaar arbeidsongeschiktheid het werk hervat, aangepast aan zijn gezondheidstoestand en met de toestemming van de adviserend arts van zijn ziekenfonds (= progressieve werkhervatting)? Of werf je een werkloze aan die aan diezelfde voorwaarden voldoet? Dan kom je als werkgever misschien wel in aanmerking voor de werkhervattingspremie van 1.000 EUR!

Periode

De werkhervattingspremie van 1.000 EUR kan aangevraagd worden vanaf 1 april 2023 tot en met 31 maart 2025.

Voorwaarden

- De werknemer verricht de toegestane arbeid gedurende minstens 3 maanden (vóór 1 oktober 2025) op basis van:
  - Een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde duur of voor bepaalde duur van minstens 3 maanden bij de aanvang van de toegestane arbeid, berekend van datum tot datum.
  - Een overeenkomst alternerende opleiding van minstens 3 maanden bij de aanvang van de toegelaten arbeid, berekend van datum tot datum.
  - Tijdelijke aanstelling voor (on)bepaalde duur in een

onderwijsstelling.

- Statutaire benoeming of stage met het oog op een statutaire benoeming.
- Indien de werknemer tijdens de periode van 3 maanden één of meerdere kalendermaanden geen enkel uur heeft gewerkt, wordt de periode van 3 maanden verlengd met het aantal maanden waar geen arbeid werd verricht.
- Uren waarop geen arbeid verricht werd, maar waarvoor je als werkgever loon, vakantiegeld, aanvulling gewaarborgd maandloon arbeiders, betaalde uren wettelijke vakantie en vakantie o.b.v. een collectieve arbeidsovereenkomst toekent, worden wel gelijkgesteld aan verrichte toegestane arbeid.
- De beoogde arbeid valt onder de Belgische sociale zekerheid voor werknemers (RSZ-wet), een gelijkaardige activiteit onderworpen aan de socialezekerheidswetgeving van een vreemd land waarmee België verbonden is of een gelijkaardige activiteit in dienst van een internationale of supranationale organisatie.
- Uitgesloten arbeid voor de werkhervattingspremie:
  - PC 327 (beschutte werkplaatsen, sociale werkplaatsen en maatwerkbedrijven)
  - Flexi-job
  - Gelegenheidswerk
  - Lopende tewerkstelling in de sector van de geneeskundige verzorging
  - Tewerkstelling als vrijwillig brandweerman, -ambulancier of vrijwilliger van de civiele bescherming
- Er kan slechts één

werkhervattingspremie voor dezelfde werknemer aangevraagd worden.

Aanvraagprocedure

De aanvraag bij het ziekenfonds kan ten vroegste na het einde van de eerste drie maanden progressieve werkhervatting ingediend worden via één van de volgende kanalen:

- Online: door deze QR-code te scannen

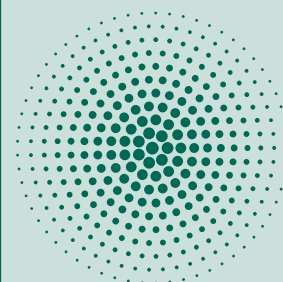

- Papieren aanvraag: download het aanvraagformulier door deze QR-code te scannen

Het ziekenfonds beveelt werkgevers aan om de online procedure te volgen. De papieren aanvraag wordt bovendien trager behandeld.

De uitbetaling van de premie gebeurt door het ziekenfonds indien alle voorwaarden vervuld zijn, ten laatste op het einde van de 2e kalendermaand volgend op de kalendermaand waarin je de aanvraag hebt ingediend.

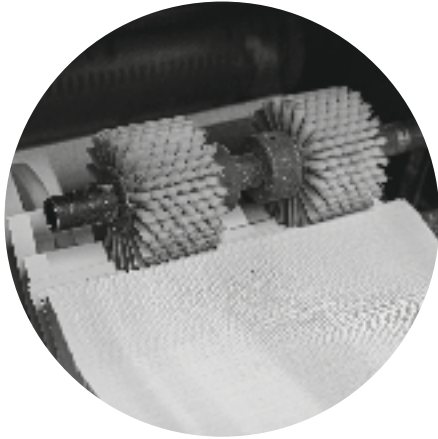

Vragen?

contacteer

kelly.ciancimino@febelgra.be

NIEUW LID

Envelnor Export Innovatie en diversificatie op de enveloppenmarkt

Envelnor Export bv, gevestigd in Manage, is een onafhankelijk bedrijf dat verbonden is met de Mayer-Kuvert Groep, de grootste Europese fabrikant van enveloppen en aanverwante producten. Met samenwerkingen met fabrieken in Frankrijk, Polen, Slowakije en Duitsland levert Envelnor Export voornamelijk aan grote afnemers, postvoorbereiders en groothandelaars in België en het Groothertogdom Luxemburg.

Innovatie & diversificatie

Opgericht in 2004 door Bernard Antoine, verkocht Envelnor Export honderden miljoenen enveloppen per jaar. Hoewel de wereldwijde consumptie van deze enorme volumes enveloppen achter ons ligt, ziet Bernard een positieve toekomst voor zijn bedrijf. “De envelop blijft onze specialisatie, maar het is belangrijk om het productaanbod te innoveren en diversifiëren.”

Naast de traditionele enveloppen biedt het bedrijf verschillende verzend- en verpakkingsmogelijkheden aan, waaronder bedrukte of onbedrukte papieren voedingsverpakkingen, draagtassen en hersluitbare enveloppen.. Het bedrijf, dat overigens EcoVadis Gold-gecertificeerd is, heeft ook al jarenlang een gamma aan milieuvriendelijke producten zoals CO₂-neutrale enveloppen en gewatteerde enveloppen van gerecycleerd papier.

Flexibiliteit

Deze strategische benadering heeft zijn vruchten afgeworpen, want zelfs tijdens de gekende crisissen blijft Envelnor Export groeien. Bernard benadrukt dat hun flexibiliteit als klein bedrijf een belangrijke troef is, waardoor ze snel kunnen inspelen op de behoeften van hun klanten. Hij is vastbesloten om te blijven evolueren en nieuwe wegen te verkennen in de enveloppen- en verpakkingsmarkt.

Het ambachtelijke drukwerk van **Handley**

Het verhaal begint bij Charles Handley, die in 1947 vanuit zijn geboorteland Engeland naar België verhuisde. Gewapend met zijn drukpersen en zijn immense knowhow opende hij een drukkerij. Decennia later staat zijn drukpersen - één van de laatste 2 in België - nog steeds trouw in de werkplaats. Sterker nog, hij wordt nog altijd gebruikt. Sinds 2021 staan Charlotte Picquet en Dominique Streele aan het roer van het 5-koppig bedrijf uit Overijse.

Maatwerk

Vandaag is Handley nog steeds een ambachtelijke drukkerij die zich specialiseert in hoogwaardig gelegenheidsdrukwerk. Dat wordt meteen duidelijk zodra je er binnenstapt. De muren zijn versierd met talloze uitnodigingen, geboorte-aankondigingen en trouwkaarten. De plafondhoge kasten zijn gevuld met een prachtige verzameling kaarten. “We zijn als het ware kameleons: we bieden een scala aan druktechnieken en afwerkingen aan, zoals gravure, foliedruk en letterpress, en dat zowel voor particulieren als bedrijven. Elk project is maatwerk en uniek, wat het enorm boeiend maakt,” vertelt Charlotte ons. Dat gevoel ervaar je ook zodra je de drukkerij betreedt. Je komt terecht in een atelier waar de passie voor drukwerk van de machines afspat. De vele inktvlekken, laden vol handgemaakte clichés en verschillende rollen goudfolie verraden het vakmanschap.

Totaalbeleving

Te midden van de gigantische concurrentie van internetdrukkerijen die gelegenheidsdrukwerk aanbieden, blijven Charlotte en Dominique overtuigd van de toegevoegde waarde die zij bieden. “We merken dat vele klanten de mogelijkheden en afwerkingen willen zien en voelen. Alles moet kloppen voor dat speciale moment in hun leven. Daar maken ze graag tijd voor.”

Verkoop tegen overdreven lage of verlieslatende prijs is een oneerlijke marktpraktijk en nefast voor de sector

De hevige concurrentiedruk en vaak lage marges in onze sector zetten sommige grafische bedrijven er toe aan om ‘met de moed der wanhoop’ de concurrentie verregaand te onderbieden om een beetje marktaandeel te winnen of een opdracht af te snoepen. Opnieuw bereikten ons geruchten over vermoedelijke verkoop met verlies door sectorbedrijven. Wat zijn de gevolgen voor de markt en is verkopen met verlies strafbaar?

Goederen onder de aankoopprijs verkopen is verboden

Hoewel het voeren van een scherp prijsbeleid een geldige marktstrategie kan zijn, zijn het te koop aanbieden of het verkopen van goederen met verlies oneerlijke en versturende marktpraktijken.

Dominante ondernemingen die rooiprijzen hanteren - wat betekent dat ze prijzen onder de gemiddelde variabele kosten hanteren - kunnen in het vizier komen van de nationale of Europese mededingingsautoriteit, vooral als deze prijsstelling onderdeel uitmaakt van een plan om de concurrentie uit de markt te drijven.

Oneerlijke praktijken zoals verkoop met verlies veroorzaken een ‘race to the bottom’ die niet alleen desastreus is voor de eigen onderneming, maar die blijvende schade toebrengt aan de gehele markt.

Verkoop met verlies, d.w.z. verkoop onder de aankoopprijs, is principieel en wettelijk verboden, ongeacht de omvang of marktpositie van het bedrijf.

Het bewijzen van daadwerkelijke verkoop met verlies is echter lastig. Dit vereist inzage in de boekhouding, vooral in de aankoopfacturen, waar concurrenten doorgaans geen toegang toe hebben. In gevallen van sterke vermoedens kan de rechtbank echter eisen dat de boekhouding wordt overlegd, waardoor het bewijs alsnog kan worden geleverd.

Het betreft dus vermoedens van verkoop met verlies, maar als er onder de courante papierprijs verkocht wordt, zal er alleszins geen winst gemaakt worden.

Prijzen die niet in redelijke verhouding staan tot de economische waarde van het geleverde goed of dienst zijn alarmerend. Dit is meteen ook een goede richtlijn om zowel buitensporig hoge als extreem lage prijzen te herkennen en te ontmaskeren.

Wanneer schend je het verbod op verkoop met verlies?

- ① Het te koop aan bieden of verkopen van goederen;
- ② Aan een prijs die niet tenminste gelijk is aan de bevoorradingprijs (factuurprijs) of herbevoorradingprijs, na aftrek van eventuele toegekende en definitief verworven kortingen;

③ Ongeacht verkoop B2C, B2B of aan de overheid;

④ Het volstaat om één goed met verlies te verkopen om het verbod te overtreden, maar bij een gezamenlijk aanbod van meerdere goederen is er pas een overtreding als het aanbod in zijn geheel een verkoop met verlies betreft.

Er zijn uitzonderingen voorzien voor specifieke situaties:

- ① Goederen die uitverkocht worden of in het kader van een opruiming verkocht worden;
- ② Goederen die niet langer bewaard kunnen worden (b.v. goederen die vervallen);
- ③ Goederen die de onderneming, ten gevolge van externe omstandigheden, redelijkerwijze niet meer kan verkopen tegen een prijs gelijk aan of hoger dan de aankoopprijs ervan (b.v. beschadigde goederen, verouderde goederen, verminderde gebruikswaarde, ...);
- ④ Wanneer er door al de concurrenten een zodanige prijs wordt gevraagd voor identieke/ concurrerende goederen dat het onmogelijk is geworden om de goederen aan winstgevendende prijs te verkopen of zelfs aan de aankoopprijs nog klanten te vinden.

Wat zijn de gevolgen en sancties van een schending van het verbod?

Elke belanghebbende kan bij de ondernemingsrechtbank vorderen om de verkoop met verlies te doen staken. Daarnaast is de verkoop absoluut nietig en kan hij ontbonden worden, in welk geval prijs en goed wederzijds teruggegeven moeten worden. De gedupeerde koper is vervolgens vrij nog een schadevergoeding te vorderen indien hij schade heeft opgelopen.

Verder riskeert de verkoper een administratieve sanctie of strafrechtelijke vervolging. De inbreuk van verkoop met verlies wordt gesanctioneerd met een sanctie van niveau 3 (een geldboete tot maximaal 25.000 euro).

Nefast voor je onderneming én voor de sector

Het is een noodzakelijke voorwaarde voor een vrije en eerlijke concurrentiële markt dat de deelnemers eerlijk handelen en de beroepsbelangen van andere ondernemingen niet schaden. Oneerlijke, concurrentieverstorende handelspraktijken zijn verboden. Verkoop met verlies is zo'n oneerlijke

handelspraktijk. Het veroorzaakt een 'race to the bottom', die niet alleen desastreus is voor de eigen onderneming, maar die uiteindelijk blijvende schade toebrengt aan de gehele markt. Concurrentiële bedrijven zullen immers geïnfecteerd raken door de artificiële prijsondermijning, de marges zullen overal permanent onder druk komen te staan, klanten zullen blijvend veel lagere prijzen verwachten en tenslotte zal dit leiden tot besparingen, bijvoorbeeld op kwaliteit van de producten of personeelskosten.

Niet enkel het verkopen met verlies brengt schade toe, maar ook het hanteren van te lage winstmarges,

rooiprijzen, lokprijzen en vergelijkbare tactieken. We moeten waakzaam zijn voor dergelijke handelspraktijken, ze zijn nadelig voor de beroepsbelangen van zowel de eigen onderneming als andere bedrijven, en uiteindelijk zelfs voor de gehele sector.

Twijfel je over bepaalde praktijken of stel je verdachte gedragingen in de markt vast? Als de daad in strijd is met de eerlijke marktpraktijken en de beroepsbelangen van een of meer andere ondernemingen schaadt of kan schade, dan is hij verboden.

 Vragen?
contacteer
jeroen.vaneetvelde@febelgra.be

Nieuwe regels voor aanmaning consument vanaf 1 september 2023

De wetgever legt ondernemingen een aantal verplichtingen bij het invorderen van laattijdig- of niet betaalde facturen ten aanzien van consumenten. Dit moet de consument beschermen tegen te hoge invorderingskosten. De verplichte regels beperken echter de contractvrijheid van ondernemingen aanzienlijk voor wat betreft het invorderen van openstaande bedragen. Ze worden opgenomen in boek XIX van het Wetboek Economisch Recht.

1

Kosteloze 'eerste herinnering' verplicht

Wanneer de consument zijn schuld niet betaald heeft op de vervaldatum zal je hem eerst schriftelijk in gebreke moeten stellen, zonder dat daarvoor een kost mag aangerekend worden. Bepaalde gegevens moeten vermeld zijn: naam, ondernemingsnummer, het verschuldigde saldo, het bedrag

van het schadebeding, een beschrijving van het product, de datum van opeisbaarheid van de schuld en een nieuwe betalingstermijn van 14 dagen.

2

Bijkomende betalingstermijn van 14 dagen

Na de verzending van de herinnering krijgt de consument nog veertien dagen tijd om zijn schuld te betalen zonder dat er kosten mogen worden aangerekend. De veertien dagen beginnen te lopen op de derde werkdag na verzending van de herinnering, of op de dag volgend op de verzendingdag ingeval van elektronische verzending.

3

Geplafondeerde nalatigheidsinterest en schadebeding

Interest en schadebeding mogen pas aangerekend worden als de factuur nog steeds niet betaald is na het verstrijken van de termijn van veertien dagen. De nalatigheidsinterest mag niet meer bedragen dan de referentie-interestvoet verhoogd met 8 procentpunten (momenteel dus max 12%). Het schadebeding wordt beperkt en afhankelijk gesteld van de omvang van het nog verschuldigde bedrag.

Opgelet, hogere schadebedingen zijn verboden en worden voor niet geschreven gehouden. Bij niet-naleving van deze regels zal de consument het schadebeding niet moeten betalen.

Meer informatie vind je op onze website en in onze newflash.

VRAAG VAN DE MAAND

Wat is de (meer)waarde van een bestelbon?

Een bestelbon is een schriftelijk document dat wordt gebruikt om een bestelling van goederen of diensten vast te leggen die nog niet onmiddellijk geleverd kunnen worden. Hij heeft verschillende voordelen, zowel voor de koper als voor de verkoper. Een goed opgestelde bestelbon kan heel wat problemen voorkomen als je in conflict raakt met een klant.

In de eerste plaats fungeert een bestelbon als schriftelijk bewijs dat een bestelling is geplaatst en bevestigt het de details van de transactie: de naam en contactgegevens van de koper en verkoper, een beschrijving van de bestelde items, de hoeveelheid, de prijs en eventuele speciale instructies.

Juridisch gezien is de bestelbon een schriftelijke overeenkomst tussen de koper en verkoper. Aldus een 'officiële' bevestiging van de aankoop. Dikwijls is de bestelbon zelfs de enige verkoopovereenkomst. In geval van geschillen of problemen met de bestelling, kan de bestelbon als bewijsmateriaal worden gebruikt om de overeengekomen voorwaarden te bevestigen. Het is dan ook van belang dat de bestelbon door beide partijen ondertekend wordt. De onvolledigheid van de bestelbon of de afwezigheid ervan, maakt een koop echter niet nietig maar wel moeilijker te bewijzen.

Aangezien de bestelbon een overeenkomst is, is dit de laatste geldige gelegenheid om je verkoopvoorwaarden mee te delen. Vermeld jouw algemene verkoopvoorwaarden op de achterzijde of neem ze op in de bijlage van de mail waarmee je de bestelbon verzendt. In de bestelbon zelf neem je dan volgende bepaling op:

“Deze overeenkomst wordt uitsluitend beheerst door de hierna volgende voorwaarden en door de wet. Door het ondertekenen van deze bestelbon verklaart de klant zich akkoord met de algemene verkoopvoorwaarden op de keerzijde.”

Meestal wordt de bestelbon aangeboden door de verkoper, maar ook de klant kan aan de verkoper een bestelbon voorleggen, bijvoorbeeld als hij liever zijn eigen bestelbon gebruikt of als de verkoper geen bestelbonnen heeft. In dit geval is opletten geboden, want de klant kan in zijn bestelbon verwijzen naar zijn eigen algemene voorwaarden, waardoor deze door ondertekening van de verkoper van toepassing worden op de transactie. Dit is niet altijd wenselijk!

Naast schriftelijk bewijs van de bestelling biedt de bon dus een juridische bescherming als hij correct is opgesteld en ondertekend is. Er kan dan niet meer gediscussieerd

worden over de bestelde goederen en modaliteiten. Als de verkoper kan bewijzen dat hij de goederen overeenkomstig de bestelbon heeft afgeleverd, is de koper gehouden de in de bestelbon overeengekomen prijs te betalen. Anderzijds komt dit document ook de koper ten goede, aangezien hij hiermee kan bewijzen wat de verkoper precies moest leveren.

Verder kan de bestelbon dienen bij het verwerken van bestellingen. Intern wordt dit vaak gebruikt voor een efficiënte orderverwerking en voorraadbeheer. Ook zal de bon van belang zijn voor de financiële administratie, aangezien bij een bestelling vaak al een voorschot wordt betaald. De bon bevat een overzicht van de kosten en betalingsvoorwaarden, informatie die nodig is voor de facturering en boekhouding.

Een bestelbon is dus een belangrijk en nuttig document dat duidelijkheid, juridische bescherming en efficiëntie biedt.

Opgelet: bij een verkoop aan een consument (B2C) met uitgestelde levering én waarbij een voorschot betaald wordt, ben je altijd verplicht om een bestelbon af te geven.

➔ **Vragen?**
 contacteer
jeroen.vaneetvelde@febelgra.be

ACTIVITEITEN

Activiteitenkalender najaar

De zomervakantie ligt intussen jammer genoeg achter ons. Niet getreurd, dit betekent ook dat er weer heel wat leuke evenementen op de planning staan. Neem je agenda erbij en noteer alvast onderstaande data. We kijken ernaar uit jullie weer te ontmoeten!

SEPTEMBER

7 september

FESPA Ladies: Ludieke wandeling in Brussel

19 september

FESPA bedrijfsbezoek Canon Venlo

21 september

Printbar Oost-Vlaanderen

19 & 29 september (NL) - 26 september (FR)

Demo INNlwise - De online tool voor jouw preventiebeleid

OKTOBER

5 oktober

Printbar Wallonië-Brussel

NOVEMBER

9 november

Wegwijs in subsidies (FR)

23 november

Printbar Antwerpen

30 november

Cybersecurity: wanneer doe je genoeg? (NL)

DECEMBER

7 december

Meet & Learn @ Groep Matthys

LABELXPO

11 - 14 september 2023 | Brussels Expo

Labelexpo Europe 2023, 's werelds grootste vakbeurs voor etiketten- en verpakkingsdruktechnologie, keert terug naar Brussels Expo. Van 11 tot en met 14 september verzamelt de organisatie meer dan 600 exposanten in negen hallen. Met honderden live demonstraties, productlanceringen en masterclasses is het een must-attend evenement voor professionals in de industrie. Als Febelgra-lid ontvang je overigens 20% korting.

SIGN2COM

8, 9 & 10 oktober | Xpo Kortrijk

De vakbeurs voor signage en visuele communicatie vindt voor de 14de keer plaats op 8, 9 en 10 oktober 2023 in Kortrijk Xpo. SIGN2COM is een professionele 'Get Together' waar spelers uit de reclame-, signage-, media- en communicatiewereld zich profileren. Als exposant en toeleverancier voor de branche gaat u een creatieve dialoog aan met meer dan 3.500 professionele bezoekers. Een beleving vol innovatie, relevantie en verwondering met onze eigen Indrukmakers op het programma.

EMPACK

25 & 26 oktober 2023 | Nekkerhal Mechelen

Empack, het grootste verpakkingsevent van België, viert zijn jubileumeditie op 25 & 26 oktober 2023. De 20ste editie gaat door in de Nekkerhal in Mechelen en biedt een platform voor alle verpakkingsprofessionals: van creatieve verpakkingsontwerpers en brandmanagers tot technische ingenieurs, productiemangers en aankoop. Een ideale gelegenheid om te netwerken, ideeën uit te wisselen en op de hoogte te blijven van de laatste ontwikkelingen in de verpakkingsindustrie.

update cijfers

Gezondheidsindex

De gezondheidsindex voor juli 2023 bedraagt 128,35.

Arbeiders PC 130

De afgevlakte index voor juli 2023 bedraagt 124,79 waardoor de volgende stabilisatieschijf van 127,72 niet overschreden wordt. Bijgevolg worden de baremalonen in augustus 2023 **niet geïndexeerd**.

Bedienden PC 200

De reële lonen worden geïndexeerd op 1 januari 2024 op basis van de volgende formule: het rekenkundig gemiddelde van de indexen van november/december 2023 gedeeld door het gemiddelde van november / december 2022.

De prognose van het indexpercentage per **01.01.2024** bedraagt **1,74%**.

RSZ-percentages vanaf 01.01.2023

	ARBEIDERS			BEDIENDEN		
	Bedrijf 1	Bedrijf 2	Bedrijf 3	Bedrijf 1	Bedrijf 2	Bedrijf 3
	<10 psl	10-19 psl	≥ 20 psl	<10 psl	10-19 psl	≥ 20 psl
Basisbijdragen	19,88	19,88	19,88	19,88	19,88	19,88
Overige bijdragen	10,99	12,68	12,74	5,42	7,11	7,17
Fondsen bestaanszekerheid	1,31	1,61	1,61	0,23	0,23	0,23
Totaal WG bijdragen	32,18	34,17	34,23	25,53	27,22	27,28

De eenmalige betaling voor jaarlijkse vakantie is niet opgenomen in deze tabel.

Sociale loonlast arbeiders (PC130)

vanaf 01.02.2023	1 PLOEG		2 PLOEGEN		3 PLOEGEN	
	coëfficiënt	percentage	coëfficiënt	percentage	coëfficiënt	percentage
Tijdslast 1	1,1995	19,95%	1,2912	29,12%	1,4990	49,90%
Tijdslast 2 zonder sociale lasten	0,0215	2,15%	0,0222	2,22%	0,0222	2,22%
Sociale lasten	1,5294	52,94%	1,5294	52,94%	1,5294	52,94%
Totale sociale loonlast	1,8560	85,60%	1,9970	99,70%	2,3148	131,48%

Berekeningen op basis van een bedrijf met ≥ 20 personeelsleden en loonklasse XIV.

Er werd rekening gehouden met de niet doorstorting van de voorheffing van 22,80% bij ploegenarbeid.

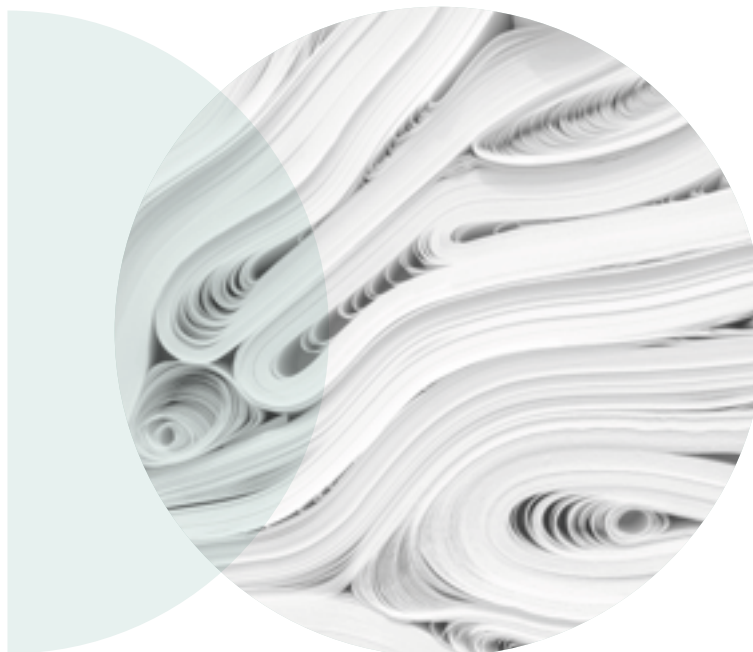
Sociale loonlast bedienden (PC200)

vanaf 01.01.2023	coëfficiënt	percentage
Tijdslast 1	1,2365	23,65%
Tijdslast 2 zonder sociale lasten	0,0882	8,82%
Sociale lasten	1,3098	30,98%
Totale sociale loonlast	1,7078	70,78%

Er werd geen rekening gehouden met de structurele lastenvermindering, de ecocheque van 250 EUR (voltijdse bediende) en de premie van 250 EUR (invoege vanaf 2016).

Loonindex*

Jaar	Datum	Index
2023	01.02.2023	202,89
2022	01.12.2022	198,96
	01.10.2022	195,10
	01.08.2022	191,33
	01.05.2022	187,63
	01.02.2022	183,99
	01.01.2022	180,43
2021	01.12.2021	179,82
	01.08.2021	176,34
	01.04.2021	172,93
	01.01.2021	172,94
2020	01.07.2020	172,89

*Evolutie van uurloonkost op basis van uurloonkost in januari 1993 (€ 18,8878 en loonindex 100). De berekening is gebaseerd op loonklasse 14.

Papierindexen

Datum	Offset houtvrij	Maco houtvrij	Maco houthoudend	Maco hh LWC offset 60g	Maco hh SC offset 56g (A)
31.07.2023	390,00	388,98	399,00	386,71	411,28
30.06.2023	395,00	402,97	413,33	404,49	422,18
31.05.2023	415,23	410,84	428,42	415,60	441,24
30.04.2023	428,15	419,58	443,51	426,71	460,31
31.03.2023	440,21	432,69	469,69	437,82	487,55
28.02.2023	449,61	442,31	477,52	451,16	503,89
31.01.2023	461,75	452,80	488,78	460,05	517,51
31.12.2022	466,92	454,80	505,73	466,72	544,75
30.11.2022	466,92	454,82	526,63	486,72	566,54
31.10.2022	466,92	454,82	581,86	564,50	599,22
30.09.2022	462,30	447,81	497,28	493,38	501,17
31.08.2022	445,02	439,03	489,49	477,81	501,17

De papierindexen geven de evolutie weer van de aankoopkosten van papier, één van de voornaamste grondstoffen in de grafische nijverheid. Er worden indexen berekend voor het offset houtvrij papier, het MACO houtvrij papier en het MACO houthoudend papier. Referentiepunt zijn de aankoopkosten op 01.01.1973. De indexen van de papierprijzen worden op die datum gelijkgesteld aan 100.

⁽⁴⁾ De index voor Maco HH impliceert een belangrijke correctie, die een antwoord geeft op de aanrekening van (energie) toeslagen en de sterk volatiele markt, die de voorbije maanden vertraagd waren opgenomen in de gepubliceerde indexen. Deze actuele index stemt nu maximaal overeen met de effectieve prijsstijgingen t.o.v. dezelfde periode van vorig jaar. Omwille van de grotere prijsverschillen tussen papiersoorten, werd de Maco HH index vanaf maart 2022 opgesplitst in LWC offset 60g enerzijds, en SC 56g(A) anderzijds.

De meeste recente cijfers vind je op onze website www.febelgra.be onder 'Diensten / Commercieel / GIL-etiket'. De auteurs, de redactie en de uitgever streven naar betrouwbaarheid van de gepubliceerde informatie waarvoor ze echter niet aansprakelijk kunnen worden gesteld.

young talent in action

Young Talent in Action (YTiA), een initiatief van het VBO, wil met een community van jonge talenten bruggen slaan tussen de verschillende spelers in de 'wereld van werk' en jongeren. En dat op een innovatieve en begeistere manier. Zo kunnen leerlingen uit het secundair onderwijs en jongeren onder de 27 jaar tijdens de evenementen speeddaten met CEO's en HR-verantwoordelijken van Belgische ondernemingen om

elkaar te inspireren en van gedachten te wisselen. Ze krijgen er ook een pak concrete informatie over de beroepen van de toekomst en er staan professionals en experten op het terrein klaar om op al hun vragen te antwoorden.

Onze grafische sector zal ook vertegenwoordigd worden door enkele geëngageerde zaakvoerders. Zij zullen tijdens 'CEO Talks' in gesprek

gaan met deze jonge talenten. Een mooie opportuniteit om onze sector in de verf te zetten en de volgende generatie professionals te inspireren. Dit jaar zullen meer dan 3.000 Nederlandstalige en Franstalige jongeren deelnemen, op 5 locaties in België in oktober en november.

Onze Indrukmakers op vakantie

Hopelijk hebben jullie genoten van een welverdiende vakantie!
We konden alleszins enkele Indrukmakers spotten op de luchthaven. Vinden we leuk!

PAPIER IN DE KIJKER

PAPYRUS
Smarter ways for better days

BalanceSilk®

Het goede voorbeeld geven en bewustzijn veranderen!

Papier is een natuurproduct, voornamelijk gemaakt van hernieuwbare grondstoffen, meerdere keren herbruikbaar. Het is echter van cruciaal belang om deze middelen op een verantwoorde manier te beheren: bossen moeten duurzaam worden beheerd en papierfabrieken moeten tijdens de productie voldoen aan de strengste milieunormen. Denken aan de generaties van morgen en actief

je verantwoordelijkheid nemen is kinderspel met deze gerecycleerde papierkwaliteiten.

BalanceSilk® is een 100% gerecycleerd papier dat een onovertroffen witheid en uitstekende drukeigenschappen garandeert. Deze papierkwaliteit voldoet aan de hoogste technische eisen, staat voor ecologische duurzaamheid en is FSC®- Recycled gecertificeerd.

BalanceSilk® heeft een zijdemat oppervlak en is leverbaar in de gramgewichten 90 t/m 350 g/m².

First Impression werd gedrukt op BalanceSilk 120 g/m².

Partners in creativity

 EASYPAY GROUP
INNOVATION IN HR

 Monizze

 antalis^{TM}
Just ask Antalis

 SELECT

 Lab9 PRO

 oud papier
JOZEF MICHEL

 Canon

 VINK
jobs, solutions and more

 DATALINE
The SAP Partner

 Paper Nature
100% FSC

 VEOLIA

 PAPYRUS

 HEIDELBERG